

5. Ordlistor

ALLMÄNT

Betong Byggnadsmaterial som består av en hårdnande blandning av cement, sand och vatten.

Brukstid Tidsperiod under vilken en byggnad kan användas för sitt ändamål utan andra åtgärder än vanligt underhåll.

Bräda Virke med tjocklek mindre än 4,5 cm och bredd minst 7,0 cm.

Bygganmälan Anmälan som byggherren lämnar till byggnadsnämnden senast tre veckor före byggstart.

Byggherre Den som för egen räkning, utför eller låter utföra byggnads-, rivnings-, mark- eller anläggningsarbete.

Bygglov Tillstånd från byggnadsnämnden att utföra byggnadsåtgärd eller ändra en byggnads användning.

Cement Ett pulverformigt bindemedel som efter tillsats av vatten används för att tillsammans med sand bilda betong.

Efterklangstid Den tid det tar för ljudet att minska i styrka efter det att ljudkällan stängts av (eko).

Fuktvandring Vatten eller vattenånga som rör sig mot byggnadsdelar med lägre fuktighet.

Kontrollplan Plan över hur projektet uppfyller de tekniska krav som samhället ställer på en byggnad. En kvalitetsansvarig person ser till att kontrollplanen följs under byggtiden.

Kvalitetsansvarig Person med särskild behörighet att ansvara för att kvalitets- och myndighetskrav efterlevs. Den kvalitetsansvariga anlitas av byggherren.

Plank Sågat virke med en tjocklek av minst ca 5–7,5 cm (2–3 tum) och en bredd av minst 23 cm (9 tum).

Projektering Framtagande av ritningar och beskrivningar.

Relationsritning Ritning som visar det verkliga utförandet av en byggnad.

Stock Kvistad, ibland tillyxad, kraftig stam av fällt träd.

Timmer Stock av rundvirke som är avsedd för bearbetning, t.ex. byggnadstimmer eller sågtimmer.

Upphandling Köpprocess som i allmänhet inleds med att anbud infordras och avslutas med att ett avtal ingås.

Virke Något bearbetad trävara med i stort sett bibehållen struktur.

BYGGNADER

Båts Ett båthus i strandkanten där en smal brygga löper längs tre sidor. Sidorna mot vattnet har överhäng så att båten eller båtarna ligger under tak.

Fatabur Byggnad som fanns vid större lantgårdar för förvaring av kläder och andra värdefullare föremål.

Foderlada En lada där man förvarade vinterns foder, dvs. höet.

Fähus Fähuset var i första hand avsett för nötboskap.

Höghus Ladugård med vitkalkad stalldel och skullöverbyggnad i falurött trä. Den kallas idag för höghus i motsats till de senare låghusen som saknar skulle.

Höskulle Överbyggnad över stalldelen för förvaring av hö. Se höghus.

Kölna Torkhus för säd, malt och lin.

Lada I ladan förvarades den otröskade säden. Ladan var förvaringsutrymmet och logen var arbetsplatsen.

Loftbod Byggnad i två våningar med i varje våning två rum utan inbördes förbindelse. Ingångarna till rummen var belägna på byggnadens långsida, på övre våningen i en svalgång.

Loge Hus för förvaring av otröskad säd samt för tröskning. Loggolvet skulle vara så tätt att säden inte föll ned mellan springorna.

Låghus Ladugård utan skullöverdel. Låghusen kom i samband med ensilering och att torn- och plansilo introducerades under 1960-talet.

Mältarstuga Den byggnad där ölbrygden bereddes genom att säd, vanligen korn, lades i vatten för att få svälla.

Silo Högt cylinderformat magasin för spannmål eller grönfoder.

Stall Ursprungligen en byggnad för hästar men idag även djurstall, kostall, svinstall.

Sädeslada I sädesladan förvarades den tröskade säden.

Visthus Ett förrådshus avsett för kött och andra matvaror.

Förklaringar till ritningarnas förkortningar

D, d	Dusch	st	Städkåp
f	Frys	T	Toalett
g	Garderob	T/D, d/t	Toalett/dusch
Ht	Handikapptoalett	Tf	Takfönster
k	Kyl	tm	Tvättmaskin
Kpr	Kapprum	tt	Torktumlare
Sk	Skafferi	U	Ugn